

Dank God voor alle fijne dingen

Preek over Lucas 17:16

Te lezen: Lucas 17:11-19
12 november 1978

Jezus maakte tien melaatsen gezond. Van die tien kwam er maar één bij Jezus terug om Hem te bedanken. Die ene was een Samaritaan. Hij moet zich in de groep van tien altijd een buitenbeentje hebben gevoeld. De anderen waren allen volbloed Joden. Zij gingen prat op hun zuivere afkomst, op de tempel in Jeruzalem, op de beloften die God aan Jeruzalem had gedaan. Vaak zullen ze het hem gezegd hebben: 'Onze hoofdstad, Jeruzalem, zal eens de belangrijkste stad op de aarde zijn. Uit alle volkeren zullen mensen naar onze hoofdstad komen om te leren wat recht is en wat vrede is. God heeft het zelf gezegd!' En dan voelde hij zich een buitenbeentje, een verschoppeling, want hij was maar een Samaritaan.

Samaria had geen beste naam. De Samaritanen waren geen zuivere joden. Er zat nogal wat heidens bloed door. De godsdienst was een mengelmoesje van het geloof in de God van Israël en van allerlei heidense godsdienstige gebruiken. Hij was maar een Samaritaan. Hij was de enige die terugkwam om Jezus voor zijn genezing te bedanken. Waarom? Omdat hij de enige was die het niet vanzelfsprekend vond dat hij weer gezond was. De negen anderen 'pakten' hun genezing als iets dat eigenlijk vanzelf sprak. Ze waren toch zuivere Joden! Ze behoorden toch tot het uitverkoren volk? God was toch met hen? Nou dan!

Ik weet het niet zeker. Maar het zou best zo kunnen zijn gegaan: Toen de negen Joden ontdekten dat de zweren op hun armen en benen weg schrompelden zeiden ze tegen elkaar en tegen de Samaritaan: Nou?! Zie je wel?! Wij zijn Gods volk?! En toen keek die Samaritaan, die er niet bij hoorde, naar zijn eigen armen. Zijn zweren waren ook verdwenen! Hoe bestaat het. En hij draaide zich direct om om Jezus te danken.

Vanzelfsprekendheid.... Mensen die alles vanzelfsprekend vinden zijn heel rare mensen. Er is aan hen geen aardigheid te beleven. Je kunt ze nooit echt blij maken. Ze zijn niet te verrassen. Als je je een keer voor hen uitslooft of hun iets aardigs geeft, zie je ze denken: 'Net wat ik dacht!' Ze zijn niet te verrassen. Ze zijn alleen chagrijnig te maken. Als de dingen niet gaan zoals ze het zich gedacht hadden....

Ik ken een man die jaren geleden van de dokter te horen kreeg dat hij aan kanker leed. Hij moest geopereerd worden. Eén long moest verwijderd worden. In de weken voor de operatie ging hij door een hel. Hij was innerlijk bezig afscheid te nemen van het leven. Bij alles wat hij deed dacht hij: Dit doe ik voor de laatste keer. Kort na kerst zou hij naar het ziekenhuis gaan. Toen hij thuis, zoals gebruikelijk, de kerstboom optuigde schoot het telkens door hem heen: Dit doe ik voor de laatste keer....

Hij leeft nog. Hij vertelde me: Ik heb nog nooit zo van het leven genoten als na die operatie, als je afstand hebt gedaan van alles, en je krijgt het terug: je vrouw, je kinderen, het zonlicht, de gezelligheid thuis, dan is alles je een wonder. Ik verbaas me over elke nieuwe dag, Ik kan God danken voor iedere nieuwe dag!

En als hij dat zegt en je kijkt hem in zijn ogen, voel je het: Hij meent wat hij zegt. Het is heerlijk om een mens te ontmoeten die God echt voor iedere nieuwe dag kan danken. Je eigen dag wordt er ook een beetje blijer van. Van danken wordt je blij. God voor de dingen danken maakt de dingen nog mooier. Als de grauwsluiert van de vanzelfsprekendheid is weggetrokken, en je leert God danken, wordt het leven pas echt blij en mooi.

Heus, geloof me, als je God dankt voor de fijne dingen, worden de fijne dingen nog fijner, en wordt je er zelf nog blijer mee. Iemand die God dankt is geen vrome wereldvreemde kwezel, die iemand die God dankt is ook nog een keer een echte levensgenieter. Die geniet leven ten volle!

Wat is het verschil tussen vanzelfsprekendheid en dankbaarheid? Dat verschil is: God. Dat lezen we in die geschiedenis van de tien melaatsen. Negen vonden het vanzelfsprekend dat ze genezen waren. Eén kwam terug bij Jezus om Hem te danken en God te eren. Het verschil tussen vanzelfsprekendheid en dankbaarheid is God. Dankbaarheid is te adresseren! Dankbaarheid is niet zomaar een mooi gevoel. Dankbaarheid is een daad, is een houding tegenover God en tegenover Jezus Christus. Een kennis vroeg me, jaren geleden, of ik op zijn trouwdag een trouwdienst zou willen leiden. Ik verbaasde me, want ik wist dat hij nooit naar de kerk ging. Ik vroeg: Wat betekent God voor je? Hij antwoordde: O, ik ben een dankbaar mens!

Wat is dankbaarheid voor je?

Ik vind het niet vanzelfsprekend dat het me zo goed gaat! Ik denk wel eens:

Je hebt toch jaren kunnen studeren,

je hebt zelfs in deze tijd een goede baan gekregen,

je hebt een woning gekregen terwijl anderen jaren ingeschreven staan....

Ja ik ben echt dankbaar!

Tegenover wie ben je dan dankbaar?

Nou ja, eh.... ik ben dankbaar, hè. Ik vind het allemaal niet vanzelfsprekend!

Dankbaarheid is niet een mooi gevoel,

het gevoel dat je een geluksvogel bent,

het gevoel dat je een bevoorrecht mens bent,

het gevoel dat het allemaal niet vanzelfsprekend is.

Dankbaarheid is niet een gevoel. Het is een houding tegenover God. Het is een daad.

Van die genezen Samaritaan lezen we: 'Toen hij zag dat hij genezen was, wierp hij zich op zijn aangezicht voor Jezus' voeten om Hem te danken'. Dat is dankbaarheid.

Gebogen knieën en de woorden: ‘Dank U wel, Heer Jezus’.

Ik wil je eens vragen: Dank jij God? Ik vroeg niet of je nog wel eens een dankgebed opzegt dat je ouders je vroeger hebben geleerd.

Afgezien van het feit dat je je waarschijnlijk te oud voelt voor zo’n kindergebed. Zo’n geleerd gebed is vaak ook gemakkelijk opgezegd. Na het ‘amen’ heb je hoogstens het prettige gevoel je plicht te hebben gedaan. Dank je God met je eigen woorden voor de dingen die niet vanzelfsprekend zijn? Vind je het heel gewoon dat je gezond bent? Vind je het normaal dat je ouders hebt die van je houden? Vind je het heel gewoon dat je woont in een land waarin voldoende te eten is? Als je dat allemaal niet gewoon vindt - en ik denk dat je genoeg van het leven weet om het niet heel gewoon te vinden - wat doe je dan met dat gevoel dat het allemaal niet doodgewoon is? Blijf met dat gevoel niet in vaagheden steken, zoals die kennis waarvan ik vertelde: ‘O, ik ben zo dankbaar’. Hoe bedoel je? ‘O, ik ben zo dankbaar’. Blijf met dat gevoel niet steken in een ontroerende bescheidenheid. ‘Ik weet werkelijk niet waaraan ik het te danken heb’. Als iemand dat zegt: ‘Ik weet werkelijk niet waaraan ik het te danken heb dat ik gezond ben’, zijn we al gauw geneigd dit het einde te vinden. Wat mooi! Wat bescheiden! Zo’n opmerking is toch maar een opmerking halverwege. Een opmerking halverwege Jezus. Die Samaritaan wist werkelijk niet waaraan hij het te danken had dat hij genezen was. Toen draaide hij zich om en ging naar Jezus om Hem er heel persoonlijk voor te danken. Ik hoop dat jij niet halverwege blijft steken!

Als je God dankt voor de fijne dingen van je leven, worden de fijne dingen nog fijner. Waarom? Omdat je dan niet alleen die fijne dingen hebt. Maar ook de gever van die fijne dingen. Als God je iets geeft, wil Hij daarmee ook iets van zichzelf aan je geven. U bent misschien een tijd ernstig ziek geweest. U bent opgeknapt. God wil u deze gezondheid geven als een visitekaartje van Hemzelf. Zo ben Ik! En Ik ben nog veel meer! Als u God dankt voor uw herkregen gezondheid, wordt die beterschap voor u een geschenk waarin God iets van zichzelf aan u geeft. Dan hebt u voortaan niet alleen gezondheid maar ook de gever er van. Toen die melaatse Samaritaan Jezus gedankt had voor zijn beterschap, zei Jezus tegen hem: ‘Uw geloof heeft u behouden’. Toen kon Jezus nog veel meer aan hem kwijt dan alleen beterschap, ‘Uw geloof heeft u behouden’. Wanneer u God dankt voor uw goede gave van Hem, gaat God zichzelf aan u geven. Laat God alles aan u geven wat Hij te geven heeft.

Tien melaatsen werden door Jezus genezen. Tegen één zei Hij later: ‘Uw geloof heeft u behouden’. Die ene was die Samaritaan die terug was gekomen om Jezus te bedanken. Ik wil er niet over speculeren hoe het met het eeuwig lot van die negen anderen zat. Het is mogelijk van God in het leven dingen te ontvangen en niet te komen tot een ontmoeting met Hem waarin Hij je zegt: ‘Je geloof heeft je behouden’. Het verschil is de dankzegging. Hoe komt een mens tot een ontmoeting met God waarin God alles aan een mens kwijt kan? Door de dankzegging! De dankzegging is een deur in de hemel.

De dankzegging is een deur die naar binnen toe opendraait, naar God. Tien melaatsen werden door Jezus genezen. Tegen één zei Hij later: 'Uw geloof heeft u behouden'. Die ene was degene die tot dankzegging kwam.

In de dankzegging staat een mens tegenover God op zijn plaats. Als ik me dat beeld uit Lucas 17 voor ogen haal: Jezus die die Samaritaan genezen heeft en nu zegt: 'Uw geloof heeft u behouden'. En tegenover Jezus die man, op zijn knieën, Jezus dankende en God lovende, dan denk ik: Dat is nu het plaatje hoe God en mens tegenover elkaar staan. Zo is God helemaal God. Zo is een mens helemaal mens.

Een mens op de knieën voor Jezus en Hem dankende is geen zelig, vernederd wezen. Het is geen vernederende afhankelijkheidssituatie. Zo is een mens helemaal mens. Zo is een mens gelukkig, vrij, in zijn element, als een vis in het water. Om bij dit beeld te blijven: We zwemmen in de vijver van Gods gaven. En we halen daarin adem door de kieuwen van de dankzegging.

In de relatie tot God is 'dankzegging' een sleutelbegrip. Je kunt een grote bijbelkennis hebben. Heel orthodox zijn. Nooit ontbreken in de zondagsdiensten en op de repetitie van het zangkoor. Je kunt vele gaven ontvangen hebben. Maar het komt er op aan dat u 'dank U wel' leert zeggen.

Dan zegt Christus tegen u: 'Je geloof heeft je behouden'.

Amen.